

Occhio!

- Il secondo dell'anno! -

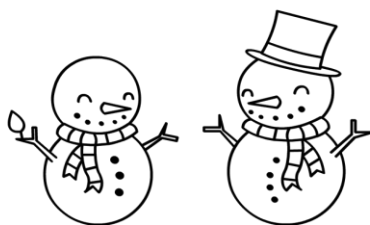
Tweede editie van het studiejaar 2020-2021

Cari tutti,

Het nieuwe jaar is begonnen, de tentamens zijn hopelijk met goed gevolg afgelegd en het tweede semester staat weer voor de deur, en dat betekent een nieuwe uitgave van Occhio!. Nu de tentamenstress achter ons ligt, is er weer tijd voor het kijken van films en/of series, zoals de series die Jonatan ons deze editie aanraadt, en voor het uitproberen van nieuwe recepten – Violettes Sardijnse gerecht malloreddus alla campidanese, bijvoorbeeld. Daarnaast kijken we vooruit op 2021, een jaar van verwachtingen, met een selectie van films en boeken die dit jaar zullen verschijnen. Ten slotte vinden jullie tips van Lili, Daan en Ilse over studeren ten tijde van corona en worden er enkele evenementen aangekondigd. We wensen jullie veel leesplezier!

Namens de Occhio!-commissie,

Maria

Agenda del dipartimento

9 feb.

Interview met vertaalster Pietha de Voogd

11 feb.

Serata film: L'isola delle rose

26 feb.

Symposium Dante (dalle 16.00 alle 18.00)

Marzo (da annunciare):

- Buon Appetito!
- Tandem Talks
- Receptenwedstrijd

Colofon – *Violette Bandu (redacteur), Maria Zuidwijk (redacteur) en Ilse Mulder (vormgeving)*

Vragen, suggesties, klachten of opmerkingen? Mail naar letrecorone@hum.leidenuniv.nl t.a.v. Nieuwsbrief 'Occhio!'

Capolavori

Het Italië van Sorrentino en Garrone, di papi e mafia

di Jonatan Wirix-Speetjens (student MA Literary studies)

Al lang voordat woorden als *lockdown*, *reproductiegetal* en *vaccinoorlog* in zwang raakten en een pandemie ons in haar greep nam, had het Amerikaanse streamingplatform Netflix een flinke stempel gedrukt op ons kijkgedrag. Hoewel er tussen *Too hot to handle* (2020) en *The Crown* (2016) voor iedere smaak en stemming wel iets te vinden valt, komt de gemiddelde Italiëminnaar er bedrogen uit. Behalve de gestereotypeerde *mafia*-series *Gomorra* (2014) en *Suburra* (2017), een onvermijdelijke komedie met Claudio Bisio en wat kookprogramma's, blijft er weinig over. Alhoewel, voor Sophia Loren hebben ze in Californië met een interval van 65 jaar een uitzondering gemaakt: *Pane, Amore e....* (1955) en haar laatste vertolking in *La vita davanti a se* (2020) hebben hun weg gevonden naar de grote rode 'N'.

Voor wie hierdoor teleurgesteld is en geen affiniteit heeft met het aanpassen van VPN, IP-adressen of geografische cookies, zit er maar één ding op: ander en beter. Om direct alle liefhebbers van de Italiaanse cinema van de vorige eeuw teleur te stellen: nee, die zoeken we nu niet op. *La Terra Trema* (1948), *La Dolce Vita* (1960) en *Il Postino* (1994) zijn ongetwijfeld terug te vinden op het web, soms verwerkt in een te volgen collegereeks of aan te vragen voor een filmavond georganiseerd door Le Tre Corone. De twee Italiaanse filmregisseurs waar het wat mij betreft om draait zijn Matteo Garrone en Paolo Sorrentino.

Kort door de bocht. Beide mannen zijn net iets ouder dan een halve eeuw, regisseren films, winnen prijzen en schrijven boekjes. Garrone is geboren in Rome en maakt overwegend films over de armeren der aarde die in het gebied rond de *Vesuvio* wonen, Sorrentino is geboren in Napels, maakt overwegend films over de *jetset* die zich in en rond Rome beweegt. Bij Garrone is de wereld lelijk en deprimerend, bij Sorrentino is de wereld dat soms ook, maar verpakt in marmer, goud en zich stormachtig voortbewegend op rode Prada-schoentjes. Garrone ken je van zijn verfilming van Roberto Saviano's bestseller *Gomorra* (2008), Sorrentino waarschijnlijk vooral dankzij zijn intrigerende cinematografische spektakel *La Grande Bellezza* (2013).

Met zijn voorliefde voor het sprookjesachtige, het rauwe en het groteske, heeft Garrone in de schaduw van de Vesuvius een setting gevonden waarin hij zijn ei kwijt kan. *Gomorra* (2008) en *Dogman* (2018) zijn twee voorbeelden van films die meer dan alleen een verhaal vertellen. De vertelling in *Dogman* is een sprookje dat aansluit bij de literaire traditie der sprookjes zoals de gebroeders Grimm die ooit bedacht hadden: geweld, gruwel en groteske mensbeelden staan centraal. Voor wie een meer gepopulariseerde sprookjesfilm van dezelfde hand zou willen zien, is *Pinocchio* (2019) met Roberto Benigni dan weer een aanrader. De meeste films van Garrone zijn overigens voor een spotprijs te kopen of huren op YouTube.

En toch, de wintermaanden in tijden van zelfopsluiting en een gedwongen gebrek aan sociale contacten zijn misschien geen ideale timing voor het soort films van de hand van Garrone. Gelukkig is daar dan Paolo Sorrentino, *il re dei film sui mondani*. Waar Garrone zich voor zijn filmonderwerpen als een gier stort op dat wat al naargeestig, doods en akelig lijkt, richt Sorrentino zijn blik als een ekster op alles wat in onze wereld blinkt, schijnt en kostbaar is. Sinds 2006 zijn Berlusconi, Andreotti en een fictieve topschrijver, componist en pausen als centraal thema in het werk van de Napolitaanse regisseur verschenen. De aandacht voor de *jetset*, *les bohémiens*, en hun belevingswereld, zijn in *La Grande Bellezza* (2013) en in *Youth* (2015) de huls van filmische kunststukjes die vol zitten met wonderlijke beelden, absurde scenario's, prikkelende muziek en diep-psychologische boodschappen.

Een echte aanrader is de serie *The Young Pope*, waarin Jude Law de rol van de eerste Amerikaanse paus in de geschiedenis van de Rooms-katholieke kerk speelt. Met dank aan de fantastische scenografie, het uitgekookte script en stuk voor stuk uitmuntende acteerprestaties, is de serie een intellectueel avontuur waar je zelfs meerdere keren van kunt genieten. Ieder shot zit vol met symboliek, is esthetisch tot in de puntjes verzorgd en prikkelt de kijker. Sorrentino verwacht veel van de toeschouwer; een minuut missen is soms genoeg om de draad de rest van de aflevering enigszins kwijt te zijn. Deels om die reden raad ik iedereen aan na een korte pauze de series en films van Sorrentino altijd een tweede keer te kijken, of het de eerste keer nu bevallen in of niet. Net zoals *La Grande Bellezza* is *The Young Pope* weer een puzzel waarin ieder beeld, iedere blik, ieder kostuum en ieder muzieknummer een even belangrijk stukje is.

In het Vaticaan van Sorrentino is er net zoals in het Rome van zijn *Grande Bellezza* visueel weinig ruimte voor verval of vergankelijkheid. De mensen die zich begeven op een statig verlicht San Marcoplein, in de indrukwekkende marmeren hallen van het Vaticaan of in een Brits kasteel lijken op het eerste gezicht al even ondoordringbaar in hun even dure als vlekkeloze kerkgewaden, jurken en maatpakken. Ook in *La Grande Bellezza* was er al ruimte voor enerzijds de christelijke mystiek, die anderzijds gepaard ging met de wereldlijke en soms zelfs banale afschildering van een kardinaal die het liefst van al zijn beste recept opsomde om konijn te bereiden. Daarnaast zien we ook weer vooral het Rome dat we als toerist graag zien: een bijna museumachtig decor, bevolkt door sjiek geklede sterren, kardinalen en nonnen. Het complete plaatje is het uiteraard niet, maar de pracht van de stad vervoert je telkens weer en doet je verlangen naar een bezoekje aan *la città eterna*.

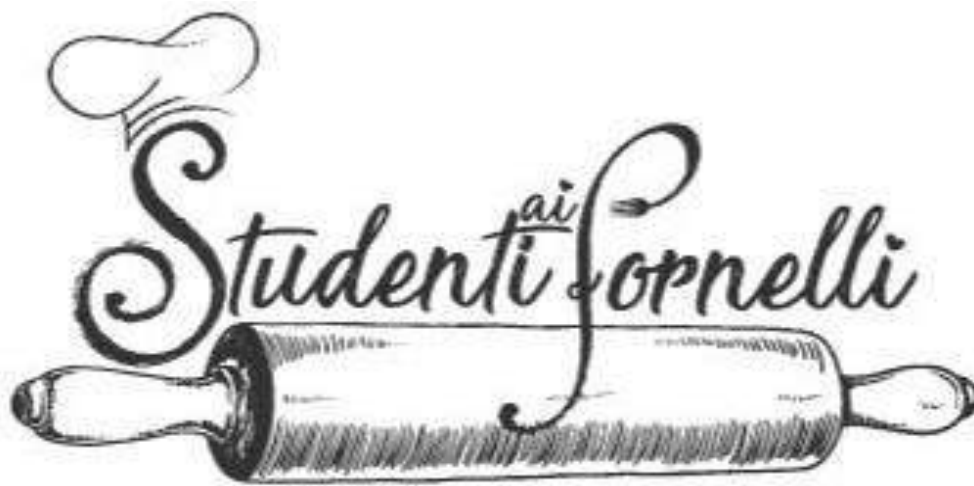

In die gepolijste omgeving creëert Sorrentino echter ruimte voor de grote vraagstukken waar de kerk mee te maken krijgt. Geen taboe wordt vermeden: seksueel misbruik, de uitsluiting van niet-heteroseksuelen, corruptie, machtsmisbruik, terrorisme, geloofstwijfel en ga zo maar voort. In de voorstelling van al die twijfels en uitdagingen die gepaard gaan met de pompeuze en bekende tradities in het Vaticaan zoals het conclaaf, toespraken vanaf het balkon van de Sint-Pieter, het groeten van het publiek en het ontvangen van sterren, bewandelt de serie een slappe koord waar ze nooit van af valt. Dat slappe koord wordt continu geteisterd door de bij vlagen eclecticische stijl die komische elementen afwisselt met hoogdravende citaten en de verschillende camera hoeken waarin telkens weer een nieuwe symboliek lijkt te schuilen.

The Young Pope heeft inmiddels met *The New Pope* al een iets minder vernieuwend maar niet minder intrigerend vervolg gekregen waarin steracteur John Malkovich zijn intrede doet. Waar in de eerste reeks de spirituele uitdagingen van de kerk centraal staan, richt het tweede seizoen zich meer op het politieke en wereldlijke speelveld waar de Kerk als instelling zich op begeeft. En voor wie straks de smaak te pakken heeft gekregen: niet getreurd, Sorrentino heeft ons al verzekerd dat er een derde en laatste seizoen zal volgen waarmee deze cinematografische drie-eenheid gecompleteerd wordt.

Malloreddus alla campidanese

Di Violette

Met kerst vond ik het een leuk idee om weer eens een nieuw recept uit te proberen. Ik ben Google gaan raadplegen en toen kwam ik dit recept tegen. Ik heb het opgeleukt met een ander recept dat precies hetzelfde was, op één ding na: ze gebruikten saffraan, iets wat niet ongewoon is in de Sardijnse keuken.

Benodigheden (voor vier personen):

- Gnocchetti sardi: 400 gram
- Verse worst: 300 gram
- Pecorino sardo/romano: 200 gram
- Ui: 50 gram
- Passata di pomodoro: 300 gram
- Saffraan: op smaak

Bereiding:

Snijdt de ui fijn en fruit in een pan met olijfolie. Hak vervolgens de worst fijn en voeg deze aan de ui toe. Laat het 15 minuten op redelijk hoog vuur staan en roer het regelmatig. Daarna mag de passata di pomodoro worden toegevoegd. Meng dit ook weer goed, doe de deksel op de pan en laat het mengsel een uur lang op laag vuur pruttelen.

The next step (als de saus klaar is): zet een pan met water op, breng het aan de kook en voeg wat zout toe. Als het water eenmaal kookt, voeg je de gnocchetti sardi toe en laat je deze koken totdat ze beetgaar zijn.

Dit is het moment om de pecorino te raspen. Giet de gnocchetti sardi af en voeg ze samen met de saus. Roer het weer even goed door en voeg vervolgens de pecorino toe. Indien gewenst kan je er ook nog wat saffraan aan toevoegen.

Buon appetito!

In uscita nel 2021

Di Maria

Dit jaar verschijnt er ongetwijfeld een hele reeks boeken die geïnspireerd zijn op Boccaccio's *Decameron*, maar wij beperken ons hier tot twee verhalenbundels, te beginnen bij *Decameron Project*, dat al is uitgebracht. Voor deze anthologie werd aan 29 schrijvers gevraagd, onder wie Margaret Atwood, David Mitchell en Paolo Giordano, om een verhaal te schrijven tijdens de pandemie. Al deze verhalen zijn vervolgens gebundeld in het boek *Decameron Project*. In de tweede bundeling van verhalen, *Nuovo Decameron*, werken 10 schrijvers, onder wie Jumpha Lahiri en Michele Mari, de verhalen van de *Decameron* op hun eigen manier uit. Er is nog niet veel over het boek te vinden en ook de verschijningsdatum is nog onbekend, maar zeker is in ieder geval dat het in 2021 zal uitkomen.

Voor het vuistdikke *M. De zoon van de eeuw* (*M. Il figlio del secolo*) ontving Antonio Scurati niet alleen lovende kritieken, maar het leverde hem ook de Premio Strega van 2019 op. De vertaling van het tweede deel, *M. De man van de voorzienigheid*, verschijnt in juni. Wie niet zo lang kan wachten kan zich uiteraard laven aan het origineel, *M. L'uomo della provvidenza*, dat afgelopen jaar is uitgekomen. Het vervolg, zeker niet dunner dan het eerste deel, volgt Mussolini in de periode van 1925 tot 1932, en wordt eveneens lovend besproken.

Na Matteo Garrones *Pinocchio* uit 2019, komt er ook dit jaar weer een Pinokkio-film uit; nu echter niet geregisseerd door een Italiaan, maar door Guillermo del Toro (bekend van onder meer *El laberinto del fauno* en het Oscarwinnende *The Shape of Water*), met rollen voor onder anderen David Bradley, Tilda Swinton en Cate Blanchett. Deze film zal eveneens een donkere ondertoon hebben, getuige de voorkeur van de regisseur voor het genre dark fantasy. Een releasedatum is nog niet bekend, maar de cast en de reputatie van Del Toro zorgen alvast voor hoge verwachtingen.

Of deze film werkelijk in 2021 uitkomt, is niet helemaal duidelijk, maar de opnames van *È stata la mano di Dio* van Paolo Sorrentino zijn in ieder geval afgelopen jaar begonnen. Hoewel over de inhoud van de film weinig bekend is, is de verwijzing naar Maradona duidelijk en ook de filmlocatie, Napels, is wat dat betreft niet verrassend. Na meerdere successen zoals *Il divo*, *La grande bellezza* en *Loro*, zal dit de zesde film worden waarbij Sorrentino samenwerkt met Toni Servillo. *È stata la mano di Dio* zal, net als Del Toro's film, te zien zijn op Netflix.

Studeren in coronatijd drie studenten aan het woord

Haast niemand had verwacht dat we na een jaar nog steeds in coronatijd zitten, zelfs ik niet; ik hoopte natuurlijk allang weer naar Italië te kunnen. Desondanks heeft het mij positief verrast hoe flexibel de mens is, hoe makkelijk wij ons hebben aangepast aan de nieuwe manier van leven en we doen het eigenlijk ontzettend goed!

Natuurlijk heeft deze periode mij en vele anderen ook moeilijkere momenten gebracht. Het vereist van ons veel doorzettingsvermogen, assertiviteit en creativiteit. Studeren tijdens corona heeft daardoor ook een andere wending gekregen. Ik vond het jammer dat we niet meer voor/na college met elkaar kunnen kletsen, niet meer naar de borrels of pizza-avonden van Le Tre Corone kunnen, niet meer (iets te lange) koffiepauzes kunnen houden in de UB etc. Ik merkte voornamelijk dat mijn concentratie en motivatie minder werden toen ik moest studeren voor de tentamens. Gelukkig was ik niet de enige in huis die moest studeren, dus heb ik samen met mijn huisgenoten de woonkamer omgetoverd tot een studieruimte. Dan doen we samen pomodoro-sessies, koffiepauzes en heel veel wandelingetjes.

Mijn studielevens is anders geworden, maar ik ben eigenlijk heel tevreden met het leven. Hoe doe ik dat? Positiviteit! De afgelopen tijd reflecteer ik vaak terug op het afgelopen jaar en dan beseft ik dat ik nog steeds heel veel heb kunnen doen en heb bereikt, waar ik ontzettend dankbaar voor ben. Daarnaast probeer ik "gewoon" door te gaan en laat ik mij vooral niet stoppen door corona: er is nog steeds heel veel mogelijk! Een doel en ambities hebben helpen mij om enthousiast en gemotiveerd door te studeren. Blijf genieten van het mooie leven, er zullen zeker nog meer mooiere jaren komen zonder corona!

Stay safe e a presto,

Lili

Misschien heb ik het geluk dat ik afgelopen semester slechts twee vakken heb gevolgd, maar studeren in deze tijd is wel een stuk lastiger geworden. Het blijft toch gek om in je pyjama achter de computer te gaan zitten met een vers gezette cappuccino en zo college te volgen. Van de twee vakken had ik er maar van één colleges, dus ik hoefde maar één ochtend in de week wat eerder uit bed. Toch bleek dit zeker in de eerste paar maanden van dit collegejaar al een te grote uitdaging. Ik had onbewust m'n hele ritme veranderd door laat naar bed te gaan en zo niet vroeg uit bed te kunnen komen. Zo nu en dan lukte het nog om zonder beeld deel te nemen aan het college, direct vanuit bed in m'n bureaustoel geklommen of soms vanuit bed, maar dit was natuurlijk niet erg productief. Met de ingang van de wintertijd kon ik gelukkig m'n verslechterde ritme ook een uur achteruit zetten,

waardoor ik eerder uit m'n bed kon komen en zowaar m'n camera durfde aan te zetten tijdens college, tot verrassing van de docent. Het lastigste afgelopen semester was voor mij dus met name het vinden van de motivatie om actief aan de colleges deel te nemen, zelfs al was het maar één ochtend in de week, en ik ben dus erg blij dat het me uiteindelijk is gelukt om een betere houding aan te nemen tegenover het studeren. Met een goed slaapritme, de wil en een goede kop koffie komt de motivatie er vanzelf!

Daan

Vol goede moed begon ik in maart, met ingang van de eerste coronamaatregelen, aan mijn thuiscolleges. Gelukkig was ik net verhuisd uit mijn grote studentenhuis naar een rustigere kamer. Ik had me ingeschreven voor een master kunstgeschiedenis en educatie en heb in die periode zelfs mijn bachelor Kunstgeschiedenis af kunnen ronden. In september begon ik met nieuwe vakken Italiaans en de eerste vakken van mijn master in Utrecht. De keren dat ik daarvoor in Utrecht ben geweest zijn helaas op twee handen te tellen. Nu de feestdagen voorbij zijn en de koude winter is aangebroken, merk ik dat ik zelf deze uitzichtloze situatie steeds meer als vervelend begin te ervaren. Over het algemeen mis ik de kleine sociale momentjes het meeste. Het studeren thuis gaat me best aardig af, maar samen studeren en latte macchiato's drinken in de UB met mijn studie- en dispuutsgenootjes mis ik heel erg. Het sociale aspect van studeren, denk aan het even klagen tussendoor maar ook elkaar adviseren en helpen, is volgens mij onmisbaar. Omdat ik niet zo goed tegen stilzitten kan, ben ik op andere manieren op zoek gegaan naar sociale contacten. Ik help een vluchtelingstudente met haar huiswerk en met haar Nederlands. Daarnaast ben ik weer gaan oppassen. Binnenkort ga ik beginnen met online bijles geven en komende week ga ik ook stage lopen voor mijn master. Op deze manier kom ik toch met mensen in contact en doe ik tegelijkertijd ook iets nuttigs. Het is kunnen betekenen voor iemand anders in deze lastige situatie maakt dat elke ochtend weer vol goede moed uit mijn bed kom!

Ilse

Buon Appetito!

Lezingen over de Italiaanse keuken en gastronomie

Geheel volgens gebruik, kiest elk bestuur een eigen naam uit. In de afgelopen jaren hebben 'Le Principesse', 'Il Regno', 'Le Quattro Stelle' en 'Il Nuovo Vento' aan het roer gestaan van onze vereniging. Dit jaar hadden we enige moeite met een geschikte naam vinden, totdat we op 'I Mangioni' kwamen, de veelvraten. Een passie voor lekker eten is iets wat ons in het bestuur verbindt. Voorwaarde voor het kiezen van deze naam was wel dat we hem zouden inzetten voor een bepaald evenement. Zo kwam onze serie lezingen met de naam 'Buon Appetito!' tot stand.

In drie lezingen willen graag wat dieper ingaan op de invloed, de populariteit en de authenticiteit van de Italiaanse keuken tijdens haar verspreiding over de gehele wereld. Hoe kan het nou dat juist de Italiaanse keuken overal ter wereld te vinden is? In hoeverre wijken de gerechten van ons lokale Italiaanse restaurant af van wat er in Italië wordt geserveerd? Wat maakt een Italiaans gerecht nou precies Italiaans? Kunnen we eigenlijk wel spreken van een Italiaanse keuken, aangezien de verschillen tussen de regio's zo groot zijn?

In onze drie lezingen proberen we antwoord te geven op deze en vele andere vragen over de gastronomie uit ons geliefde land. Wij hebben heel veel zin om deze reeks voor jullie te organiseren en kijken uit naar de eerste lezing!

LE TRE CORONE PRESENTS

BUON APPETITO!

POPULARITY OF
ITALIAN CUISINE

MARCH

APRIL

MAY

Interview met vertaalster Pietha de Voogd

Iedereen is welkom om het interview met vertaalster Pietha de Voogd bij te wonen over haar recente vertaling (2019) van *Le avventure di Pinocchio*, *storia di un burattino* van Carlo Collodi, uitgegeven door Novecento onder de naam *De avonturen van Pinokkio* met tekeningen van Sjaak Rood.

Het gesprek wordt gemodereerd door: Carmen Van den Bergh, onderzoekster FWO en docent Moderne Italiaanse Letterkunde (Universiteiten Leuven en Leiden), samen met studenten Kristie Thomassen en Violette Bandu. De thema's die aan bod komen zijn Pietha's werk én passie als vertaalster, vroegere en toekomstige vertaalprojecten, handige vertaaltips. Samen zoomen we in op de vertaling van "Pinokkio" en we zullen dieper ingaan op haar specifieke woordkeuzes, namen van personages en elementen wat betreft de vertaling. Alle studenten zijn welkom om het interview bij te wonen en hun eigen vragen te stellen. De eerste 10 studenten die zich inschrijven via de link ontvangen een gratis boek van Pietha de Voogds vertaling. Wij hebben er al erg veel zin in. Wees erbij!

Wanneer: dinsdag 9 februari

Tijd: 17:00

Platform: Zoom (https://us02web.zoom.us/webinar/register/WN_IcM9hKaDSVK7-Y10XWiG5w)

